

Jedným z najčastejších problémov preanalytickej fázy je **hemolýza vzorky** - rozpad erytrocytov, prípadne trombocytov. Uvoľnený intracelulárny obsah môže meniť vzhľad a zloženie biologického materiálu, a následne interferovať pri meraní niektorých analytov. Preto je dôležité poznať postupy pre minimalizáciu rizika vzniku hemolýzy pri odbere vzorky:

- Krv by mala byť odoberaná **z periférnej žily**, najvhodnejšou lokalitou pre odber je kubitálna jamka (v prípade, že tento odber nie je možný, odporúča sa odoberať krv z chrbta ruky).
- Preferuje sa odber **bez škrtidla**. Ak je jeho použitie nevyhnutné, nemala by doba aplikácie presiahnuť 1 minútu.
- Dezinfekčné prípravky na báze alkoholu môžu mať takisto za následok hemolýzu, preto je dôležité nechať ich pred samotným odberom dôkladne uschnúť (min. 30 s).
- Odporúča sa krv odoberať tzv. **uzavretým systémom** a používať **skúmavky s pomalým plnením**. Pokyny a návod na použitie pre uzavretý vákuový systém Greiner VACUETTE, ktorý laboratórium SK-Lab poskytuje svojim klinickým partnerom sú k dispozícii na vyžiadanie.
- Optimálne je používať **ihly s priemerom 22-23G**.
- Opakovaná repozícia vpichu ihly nie je vhodná. Ak je to nutné, volíme radšej iné miesto odberu.
- Skúmavky je nutné plniť po požadovanú hladinu, aby sa zaistil správny pomer krvi a aditíva (Na-citrát, K-EDTA).
- Odobranú vzorku krvi je potrebné **premiešať viacnásobným jemným otočením skúmavky o 180°** hore a dolu. Premiešanie je nevyhnutné predovšetkým pri vzorkách s aditívom: Na-citrát (koagulácie), EDTA (krvný obraz, prietoková cytometria, hormóny), Li-heparín (fagocytóza).
- V prípade, že sa nepoužíva uzavretý odberový systém, je krv vhodné naberať pod uhlom tak, aby **pomaly stekala** po stene skúmavky.
- Pri odbere kapilárnej krvi je nutné nechať **dezinfekčný prípravok** pre odberom dôkladne **zaschnúť** (napr. pre izopropylalkohol sa doporučuje 30s). Mechanické **vytláčanie** krvi z ranky po vpichu sa **nedoporučuje**.

Zdroje:

Kotrbatý J., Sečník P.: Příspěvek laboratoře k prevenci hemolýzy u vzorků. FONS, 2012, 1, s.30-34.

Kolektiv autorů: Doporučení k převzetí biologického materiálu klinickou laboratoří. Klinická biochemie a metabolismus, 2011, 19(40), s.128-130.

<http://www.specimenscare.com/main.aspx?cat=711&id=3031>